

Killukesi lasteaia kevadistest tegemistest

Lasteaia kevadised toimetamised said alguse **jüripäevaga**, kui meie vanemate rühmade lapsed käisid väljasõidul Muhu Muuseumis Koguvas. Seal rääkisid muuseumi töötajad Meelis Mereäär ja Mai Meriste lastele jüripäevast, selle päeva kommetest ja ilmaennustustest. Ühiselt mängiti endisaegseid mänge ja piiluti sisse ka muuseumi õuelautadesse. Kõige lõpuks „ehitasid“ lapsed õuemurule oma „talud“ ja mängisid neis loomadega.

Tänane muuseumiperet aasta jooksul korraldatud toredate ürituste eest ja loodame jätkata koostööd ka uuel õppeaastal.

Emadepäeva eel esitati kõigi laste osavõtul emadele vahva näitemäng Pillekesest, kes metsa eksis. Kooliminejad lapsed mängisid kandvamaid osi ja teised toetasid neid laulude ja tantsudega. Esinemislusti jagus kõikidele ja pärast näidendit pakuti emadele rühmades kooki, võileibu, jooki ja anti üle omatehtud kingitused. Toreda pealelõuna eest tänan kõiki neid, kes aitasid näitemängul lavale tulla – teksti kokkupanijat Heli Maisalu, laulude-tantsude õpetajat

Leena Peeglit, rühmade õpetajaid ja õpetaja abisid ning teisi maja töötajaid, kellel kõigil oli peo kordaminekus oma osa.

Enne emadepäeva kutsuti lasteaia saali traditsioonilisele **Hõbe-lusikapeole** kõige pisemad muhulased. Sel korral tuli kümnest kutsutust kohale 8 poissi-tüdrukut – Anete ja Silver Kindel, Krister Kivihall, Isabella Lauri, Carola Viljaste, Pärtel Vokk, Carl Joosep Johanson ja Anni Toomsalu.

Neid oli tervitamas vallavanem Raido Liitmäe, kes õnnitles peresid ja andis üle laste nimelised lusikad ja esimese raamatu. Iga pere sai pidupäeva puhul ka kauni roosiõie. Kõikide pisikeste auks süütasid isad nimelised küünlad. Päevakohaste laulude ja luuletustega esinesid koolilapsed. Pärast ametliku osa lõppu tehti ühispidu ja maiustati kohvilauas titepudru ja peotordiga.

Maikuu jooksul käis iga lasterühm **kevadisel väljasõidul**. Kõige vanemad käisid sel aastal ekskursioonil Maasi maalinnal ja Angela tuulikute juures. Reisi käigus nähti

Kõige pisemad muhulased oma vanematega. Tagareas on kaksikud Anete ja Silver Kindel, ees vasakult Krister Kivihall, Carl Joosep Johanson, Isabella Lauri, Anni Toomsalu, Carola Viljaste ja Pärtel Vokk.

oma kodusäät üle mere ning uuriti koos Anne Noorega põhjalikult Tuulikumäel asuvaid tuuleveskeid. Enne koduteele asumist korraldati keha kinnitamiseks ka pisike piknik.

Keskmise rühma lapsed käisid juba traditsiooniliseks saanud laevareisil. Sõitsime „Regulaga“ üle Suure väina ja tagasi. Eriliseks teeb asja aga see, et Virtsusse sõidame kui „kaptenid“ kaptenisillas ja tagasi koju järele kui reisijad neile mõeldud reisijate salongis. Laevas oli meile teejuhiks ja selgituste jagajaks kapten Ain Pulk. Suur tänu temale meie kõikide poolt nende toredate reiside eest, mis meil on aastatega toimunud.

Kõige nooremad lapsed käisid oma väljasõidul koduloomi ja -linde vaatamas. Kahjuks on ajad praegu sellised, et igas kodus neid enam ei näe ja selleks peab eraldi reisi korraldama. Seekord saime tänu lahketele perenaistele ja peremeestele uudistada ja paitada lambaid talledega, kassi, jäneseid ja erinevaid linnulisi oma poegadele. Meile näidati ka vastkooorunud tibukest ja mune, millest üsna kohe pidid tibus välja tulema. Muidugi oli meil loomade-lindude jaoks ka külakost kaasas. Lastele pakkus suurt rõõmu neile oma käest toidu pakkumine ja pisikeste paitamine.

27. mail toimus **lasteaia lõpu-pidu**, millega saatsime kooli 9 poissi-tüdrukut. Oma vanematele ja külalistele esinesid vastses koolilapsed aasta jooksul õpitud laulude-tantsudega ja muidugi olid kavas ka kooliteemalised numbrid.

Häid soove lausisid koolimenejatele need, kes veel aasta peavad lasteaia käima. Märjiks selle kohta, et lasteaed on lõpetatud, sai iga laps kaasa tunnistuse, muinasjutu-raamatu, helkuri ja lillekimbud nii oma õpetajatelt kui ka sõpradelt ning vanematelt. Pidulõppes ühise tordilaua ja õhupallide lennutamisega.

1. juunil toimus meeleolukas **lastekaitsepäevale** ja Noorteka sünnipäevale pühendatud üritus, milles osalesid ka lasteaialapsed. Me saime esineda koos koolilastega vabaõhukontserdil, kõndida lustakas rongkäigus läbi Liiva küla ja hiljem kooli õues asfaldile joonistada. Peo tipphetkeks meie jaoks kujunes jällegi tordi söömine. Sel ajal, kui meie lõunauinakut tegime, jätkus suuremate laste päev vaatamata vihmale mitmesuguste huvitavate ettevõtmistega.

Lastekaitsepäeval sai lasteaed ka väga meeldiva uudise osaliseks – meid valiti nimelt nende lasteade hulka, kes saavad **tasuta värvikatte** heategevusliku projekti „Lihtne värvida – lihtne aidata“ raames. Värv andjaks on SIA Caparol Baltica Eesti Filiaal. Meil on kavas sel suvel värvida lasteaia pikk koridor ja kogu hoone välisfassaad. Maja loodame korda saada uue kooliaasta alguseks.

Lõpetuseks täname kõiki meie abilisi ning koostööpartnereid ja soovime neile kaunist suve, et juba sügisel koos jätkata.

Reet Hobustkoppel

Muhu saar Võrtsjärve järel teine

3. juunil selgus konkursi Avastama Aarded võitja. Muhu saar valiti Võrtsjärve järel teiseks parimaks veeturismi sihtkohaks Eestis! Kolmanda koha sai Peipsi Sibulatee.

Eelhääletusel oli Muhu Saare Veeturismi Võrgustik favoriit, mistõttu hankis EAS isegi finaali meeneteks muhu muustriga lipsud. Kuid mõned välismaalastest žüriiliikmed otsustasid toetada lõpuks Võrtsjärve 1,5 punktiga rohkem. Valik tehti selle järgi, et vaatamata Muhu saare kultuurilisele eripärale ja ajaloolle on Võrtsjärvel rohkem veepealseid liikumisvõimalusi ning nad vajavad teistest rohkem abi turustuses. Siinkohal tulevad välja ka selged erinevused Võrtsjärve ja Muhumaa vahel. Erinevalt mulkidest on meil juba sajanditega väljakujunenud kohad, kust pääseb merele ning neid ei saa niisama keset maastikukaitsealasid ja kiviseid rannikuid juurde tekitada. Aga võiksime siiski rohkem tähelepanu suunata kahele teemale – veesport ja atraktsioonid lastega peredele.

Hea oli näha ka žüriiliikmete huvi Saare maakonna uue brändi vastu. Ka neile oli üllatuseks, et Muhumaa identiteeti on täielikult ignoreeritud. Samuti küsiti meie roheline energia kohta ning taheti veenduda, et turiste suunatakse hoidma ja säästma saare keskkonda. Lõpuks mainiti ka Koguva sadamat. Kiideti sinna suunduvat süvendatud veeteed ning tõdeti, et korrastatud kai ja sadamahooned on Väikese väina ääres väga vajalikud. Žürii oli üksmeelel, et kui toimuks kultuuriteemaline konkurss, võidaks selle Muhu saar. Lisaks toodi esile, et meie presentatsioonid olid kõige meeldejäävamad, julgema ja humoorikamad.

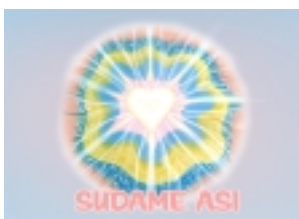
Arvan, et põhiline reklaam on juba saavutatud. Lisaks meie enda poolt koostatud mitmekülgsed presentatsioonimaterjalidele saame enda käsutusse meid tutvustavad reklaamvideod ja bukletid.

Mihkel Jürisson

Muhu kauniks 2010

Ka sel aastal toimub koostöös ES Sadolin AS-ga värvi-kampaania MUHU KAUNIKS 2010.

Muhu valla elanikud ja suvekodu omanikud, kellele on väljastatud vallavalitsusest värvikaart, saavad Orissaarest Kellamäe OÜ kauplusest osta Sadolini fassaadivärve, Hammerite metallivärve ja Pinotexi puidukaitselahendite allahindlusega 20 % jaemüügihinnast. Soodustus kehtib **15. juuni - 30. september 2010. a.**

Südame asi

Üle Eesti osales ühismeditatsioonil ligi 900 inimest. Meie olemine Muhus kulges lõkke saatel vabas looduses. Südames on ilus tunne kõigest sellest. Enamuse meditatsiooni ajast paistis päike, õhus ja looduses oli miskit müstilist. Maaema justkui helises kaasa.

Muhus oli meid koos meditatsiooni tegemas 10 inimest. Aitäh kõigile nii maistele kui vaimsetele abilistele.

Diana Toomla

Elulugude kirjutamise õppepäev

Ühel päikeselisel jaanikuu hommikul kogunes Hellamaa Külakeskuse saali 15 huvilist mälestuste ja elulugude õiget kirjanemist õppima. Õpetajaks õnnestus veenda otse Muhusse kohale tulema oma ala üks paremaid professionaale, elulugude uurija Rutt Hinrikus Eesti Kirjandusmuuseumist. Tema oli ka selleaastase Muhu murdevõistluse zhürii liige. Selle võistluse korraldamise käigus tuligi korraldajal MTÜ Muhu Kessil ja Kadri Tüüril idee asja edasi juba koolituseni arendada. Muhu inimestel on seda mälestuste-varandust hinge taga päris hulganisti; paljud panevad aeg-

ajalt midagi paberile, aga et inimesi veelgi julgustada, selleks tehti ka koolitus. Õnneks toetas üritust Kultuurkapital.

Pikk õppepäev jagunes kolme ossa. Algul saime põhjaliku ülevaate elulugude kirjanemise ajaloost nii Eestis kui kogu maailmas. Sellele järgnes pikk ja äärmiselt huvitav teoreetilis-praktiline rühmatöö. Näiteks kästi meenutada suuliselt oma kõige esimest mälestust ja seejärel kirjalikult esimesi lapsepõlvemälestusi jõuluõhtust. Igaüks luges oma kirjanemise ette ja juhendaja andis sellele oma hinnangu. Siia üks omamoodi kent-sakas vahelepeõige: üks kursuslane

püüdis teha selgeks, et tema kõige esimene mälujäänud pildike pärineb ajast, mil ta oli alla aastane. Kõigile tundus see natuke kahtlane, aga mine tea... Suleharjutusi oli mitmeid, raskeimaks osutus oma lähedase inimese kirjeldamine, mille kohta saime palju asjalikke õpetusi.

Vaatasime ka animafilmi eesti elulugudest. Film oli üles ehitatud paljude inimeste elulookatete põhjal, filmi teksti valiku oli koostanud R. Hinrikus Kirjandusmuuseumis säilitatavate materjalide põhjal.

Kogu selle kokkusaamise mõte oli, et tegelikult on kõige tähtsam osata kirjutada oma pere ja laste jaoks, et neile endast mälestus maha jätta. Aga samas julgustas R. Hinrikus suleseppasid oma tulevase kirjatööd ka Eesti Kirjandusmuuseumile saatma. Praegu olevat seal talle umbes 100 000 elulugu, nende hulgas vaid mõni üksik muhulase oma. Ja ega trükkimisele võimatu ole.

Rutt Hinrikus kinkis Hellamaa raamatukogule ka enda ja Tiina Kirsikoostatud teemakohase käsiraamatu „Elust elulooks“, mida iga kirjutamishuviline vajadusel koju laenata võib.

Anne Leesla

Kaugtöö Muhumaal -

üks võimalus pere- ja tööelu ühildamiseks saarel?

Eestis on kasvamas nende noorte ja perede arv, kes oma elukeskkonnana eelistavad maapiirkonda - kolitakse ära linnast ja oma elu seotakse maakohaga. Üha enam on ka neid tööandjaid, kes väärtustavad paindlikke ja ressursisäästlikke töötingimusi, olles ühtlasi huvitatud panustamast ühiskonda laiemalt. Ettevõtte töötajale töövõimaluste loomine eemal tööandja kontorist (sh kaugtöö võimaluste loomine), millest enamus asub just suuremates linnades, seda kindlasti on. Aitab ju ettevõtja nii kaasa maapiirkondade ja nn äärealade arengule.

Kaugtöö näol on tegemist töötamise vormiga, kus töötaja teeb oma tööd väljaspool tööandja ruume. Kui tavaliselt peetakse iseendast mõistetavaks, et töötaja

teeb oma tööd tööandja poolt võimaldatud kontoris või territooriumil, siis kaugtöö vorme on mitu. Kaugtööd võib teha kodus, kõikidele kaugtöö tegijatele mõeldud kaugtöökeskuses, tööandja poolt oma töötajatele loodud keskustes, mobiilselt kohtades, kus parasjagu viibitakse või kombineeritult eelpoolnimetatutest (vaata <http://www.telework.ee>). Oluline on siinkohal vaid see, et töötajal oleksid olemas kõik tingimused, tegemaks oma tööd eemal tööandja füüsilisest asukohast. Oleksid olemas nii tehnilised vahendid, ruumid kui ka töökeskkond, mis võimaldaks teha tööd ilma segavate faktoriteta.

Kui kaugtöö kasutamisel näib olevat võitjateks mõlemad pooled (nii tööandja kui ka töötaja), siis

ometigi on siin ka mitmeid raskusi. Üks peamisi takistusi töötaja liikumisel/jäämisel maapiirkonda peitub sobilikult töökoha või töötingimuste olemasolus maal. Kui aktuaalne on küsimus Muhumaal ja kuidas see lahendada?

Küsimuse tõstatamiseks ja lahendussammude leidmiseks tulime kokku 1. mail Muhu Noortekeskuses Teeme Ära Talgute raames. Kokku said kaugtöö huvilised ning häid mõtteid koguti kaugtöö võimaluste parendamiseks Muhumaal.

Mõttetalgute käigus püstitasime küsimused:

- kui palju on tegelikult neid kaugtöö tegijaid, kes sooviksid end enam siduda Muhumaaga, kui neil

oleks olemas tingimused kaugtöö tegemiseks? Milliseid töötingimusi on Muhus kaugtöö tegijail vaja?

- kui palju on Muhumaaga seotud inimesi, kes hetkel ei tööta küll kaugtöö vormis, ent kelle töö iseloom seda võimaldaks?

- kas leidub ettevõtteid, kes on huvitatud uute kaugtöö töökohtade loomisest Muhumaale?

Mida Sina arvad?

Räägi kaasa ja anna oma vastused suveperioodil läbiviidava uuringu käigus. Küsimustik on kättesaadav nii internetis (Muhu valla kodulehel, aadressil <http://www.telework.ee/>) kui ka paberkanalil Muhu valla asutustes.

Mõttetalgute juhid
Mare Naaber ja Tiina Jõgi

Maakonna märgist

Maakonna märgiga kaasnev sõnum, et oleme meretargad, on igati aktsepteeritav. Meretarkus on kõigil saartel olemas. Ka märgil paiknevad sümbolid on tähendusrikkad iga saare jaoks.

Kuid märgi teostamiseks püstitatud ülesanne ei arvesta tänaseid piirkondlike vajadusi. Kui senini on paljud turistid mõistnud maakondlike piirkondi Saaremaa piirkonnana, siis seda enam vajavad väikesaared toetust, et edastada uus sõnum - me oleme Muhumaal, Abrukal, Ruhnus jne. Antud märk aga süvendab vana probleemi. Tulevikus peame veelgi rohkem investeerima kampaaniasse, et vastanduda rumalatele arusaamadetele, nagu elaksime me kõik Saaremaal. Pärast neljapäevase ametliku koosviibimise lõppu ütles ka üks brändi loojatest, et sisimas tunneb ta vastuolu - sest ajal, mil Saare maakond soovib edendada kvaliteetset turismi, kutsub ta kohale hoopis "põmm-päid", kes ei tee vahet Saaremaal ja Muhumaal. Antud märgi kampaania teenib ainult ja ainult Saaremaa kui saare huve. Ei saa olla enam otskohesem märgi idee, kui see kannab pealkirja Saaremaa.

Samuti oli tore kuulda, et märgi kujundamisel nähti palju vaeva.

Google otsingumootoris esines peamiselt nimi Saaremaa ja see on

justkui uurimus, millele toetutakse märgi kujundamisel (see on ju tegelikult probleem, et meid leitakse nime alt Saaremaa!!!). Ja kui Abruka saare esindaja ei nõustunud väitega, nagu oleks Eestis 26 saart (tegelikult on koos laidudega üle 500), siis ütles marketingi mees, et Wikipedias, kuhu teatavasti võib igatüki sisestusi teha, oli sedasi kirjutatud. Vot selline professionaalsus!!!

Kuid nagu selgub Lii Muru uuest argumendist, ei ole linnameeste mõttetööl olnud üldse mingit vajadust. Sest nimeversioon Saaremaa pole valitud konkursi alusel, vaid põhineb hoopis 2007. aasta maakonna arenguplaanidel. Sellise argumendi käis STAK'i esindaja välja eeskätt muhulaste protestikirjade vastu! Nii, et meie praegune tahe ja ideed osutuvad mõttetuks, sest STAK peab kunagisi arengukava soovitusi kõige olulisemaks. Juba sügisel registreeriti ka veebidomeen visitsaaremaa.ee. Seega muutuvad tähtsusetuks tänased hoiakud ja arvamused ning lähtutakse iganenud dokumendis esitatud soovitustest. Teiseks on kaks STAKi liiget esitanud PRIAle personaalsed garantiikirjad, et saada märgile rahastust (Koit Kelder kinnitas seda). Seega, nüüdsete rahakoti hoidjate (k.a Lii Muru)

ainsaks sooviks on suruda läbi oma arvamus.

Kuna STAK hakkab rakendama märki, siis Muhu saarel ei ole mõtet selles töös osaleda. Vaevalt, et keegi Muhu ettevõtja kleebib oma saare eripärasust rõhutavale tootele loosungi Saaremaa. Ja kui võetakse kasutusele väiksem märgi variant, millel on esikohal graafiline kujutis, näeb tarbija mujal maakonnas liikudes märgi juures ikka suurt nime Saaremaa. Lisaks on STAK juba otsustanud, et põhimärgiks saab välismaistes turustuskampaaniates ikkagi "Saaremaa". Meil jääb siis üle vaid suurendada oma eelarveid, millega sellisele sildistamisele vastu astuda.

Turustama peaks mitmekesisust ja seda võrdsel printsiibil, mitte mõtte järgi, et väikesed saared lihtsalt annavad maakonnale väärtusi juurde ja see ongi kogu roll. On oluline rõhutada, et ühine turustamine on eelkõige kõigi valdade jaoks ressursi kokkuhoid ja see peab olema nii vaadeldav kõigi jaoks. Ei ole Muhu saar lihtsalt punane pael Saaremaa kaunistuseks. Viimase koosoleku järel tulid ka mitmed saarlased ütlema, et nad kadestavad muhulasi, kuna me suudame olla otsustusvõimelised ja põhimõttekindlad.

Mihkel Jürisson

Näitus "Eesti kirjanik karikatuuris" Muhu Muuseumis 11. juulini

22. juunil kell 15 avatakse Koguvas Toomal värviline välinäitus "Eesti kirjanik karikatuuris".

Tegemist on eesti kirjanike muuseumide ühise ettevõtmisega, mille idee on alguse saanud lugemisaastast. Ainulaadse näituse eesmärk on rõhutada nii klassikute kui ka tänaste kirjanike inimlikku palet: kirjanik, aga ikkagi inimene! Humoorikas lähenemine pakub selleks head võimalust. Kirjanikest joonistatud karikatuurid näitavad, kuidas nende looming on ühiskonnas vastu kajanud ning emotsioone tekitanud. Karikatuurid võimendavad omal viisil autorite isikupära ja meenutavad, kui palju on meil head kirjandust!

Näitus on planeeritud rändnäitusena. Muhu Muuseumisse jõuab näitus Kadriorust, meilt edasi liigub ta Palamusele ning jõuab pea kõikidesse eesti kirjanike muuseumitesse.

Esindatud on kirjanikud-klassikud Luts, Vilde, Smuul, Koidula, Under, Tammsaare, Liiv, Kreutzwald, Tuglas ja Ehin. Kokku 10 kahepoolset inglise- ja eestikeelsete tekstidega varustatud sulepeakujulist välisendi, mille kõrgus on 2,8 meetrit ja laius 60 cm.

Näituse avamisel esinevad Läti rahvatantsijad koos neid võõrustava Muhu „Ätsega”. Näituse teostus: *Velvet*. Toetas Kultuuriministeerium. Näitus jääb avatuks 11. juulini.

Veel on vabu kohti!

20. juunil kell 12 on vabu kohti Saaremaa rahvateatri etendusele "Abruka aasimised". Oma tulemisest tuleks ette teatada, et teaksime, kui suure potiga peab putru keetma.

Kõikide Muhu Muuseumis toimuvate ürituste kohta saab täpsemat infot tel. 5142789, 5011566 või 4548 872.

Lõunaranna sadamas

24. juuni – Jaanipäev: 22.00 Lõkkeõhtu.

2. juuli - Hiiumaa Purjelaeva Selti paadimatk ümber Hiiumaa 2010. Sihtpunkt - Lõunaranna Sadam: 18.00 matkajate saabumine, 20.00 tantsuansambel Tokkroes ja lõõtsamees.

Oodatud on kõik! Kogu suve ootab Teid sadama puhvet! Ujumisvõimalus. Vaata ka www.lounaranna.ee

„Tere tulemast Põhja-Lätisse!”

10. juuni Eesti Päevalehe juhtkiri imestab Saare-Muhu reklaamisõja üle: „kui juba eestlased ütlevad, et lähevad Saaremaale, ja ütlevad ka siis, kui käivad Muhus või Vilsandil, siis arvata, et soomalse, rootslase või inglase jaoks on oluline vahet teha Saaremaa, Muhu, Abruka või Viirelaiu turunduskontseptsiooni vahel... Ei, ei ole.”

Sõbrad, see on identiteediküsimus. Ma ei tea ühtegi võrukat, kes tahaks, et teda eestlaseks nimetatakse, ega ühtegi hiidlast, kes lubaks ennast saarlaseks pidada. Miks peaksid muhulased seda tahtma? Või kui me oleme eestlastena oma kodukoha identiteedi kusagile ära kaotanud, kas lubame siis oma väikest maad kellelgi nimetada Põhja-Lätiks või Lääne-Venemaaks, Ida-Rootsiks või Lõuna-Soomeks? Või on see üks Euroopa puha? Üsna hiljuti naersime suhtumise üle, kui meie kõigi aadressiks märgiti Nõukogude Liit...

Mu Saaremaa sõbrad teavad täpselt, kust tulevad: Kõrkverest, Reinast või Lümandast. Ja üks Muhus endaski ole tähtsaks peetud, milliselt rannikult keegi omad mälestused on kogunud, vanade valdade piiridki veel mees. Väikse väina tamm eraldab Muhu Saaremaast, kuid kui turist ikka Kuivastus maha sõites arvab, et ta ongi nüüd Saaremaal, siis kahtleb iga muhulane tema geograafiastundmises. 15 aastat Hiiumaal elanuna ei ole ma siiani kindel, kas praam sõidab Sõrula või Sõrusse (järele kontrollides selgub, et esimene variant on õige), aga vähemalt õppisin ära, et Kassari on omaette saar. Austan nii sõrulaste kui sõrvelaste meele- ja keelelaadi.

Küll oleks kena, kui meie kesklehed ei näitaks üles suhtumist „meie oleme Tallinlast ja meie maksame”. Pidagem lugu neist, kes end konkreetse maalapiga sidunud on, olgu siis Ruhnus või Vormsil, Saarnakil või Kesselaiu - ainult seni saame jääda iseendiks. Eestlased on rikkad, kuni nad oma maid mäletavad ja austavad.

Anu Pallas

Festival Juu Jääb

2. juuli

Pädaste mõisas kell 18:

Bobo Stenson, Villu Veski, Brian Melvin

Nautse Mikhli kell 21:

New Balkan Influenza, Dynamite Vikings, Jukka Eskola quintet, Choc Quib Town, DJ Widensky, DJ Andy Bird

3. juuli

Nautse Mikhli kell 15:

Antenor Bogea & Jean-Philippe Crespin, Otsakooli BigBand, dir. Siim Aimla feat. Daumants Kalnins

Nautse Mikhli kell 20:

Tanel Ruben Project, Paul Zauner's Blue Brass, Maryn E. Coote, C-Jam, Jazzie B, DJ MVP

4. juuli

Muhu Katariina kirik kell

14: Annely Peebo & ETV Tütarlastekoor, dir. Aarne Saluveer

Muistsed muhulased pajatavad

Linda Vinkel (tollal 37-aastane) jutustas:

Mustamardi mägi

Mustamardi mägi on Igaküla arus. See on Rinsi kiriku juurest Igakülassee mineva rataste tee ääres. Talvel käib seal ka talitee läbi. Seda mägi on juba vanast ajast peetud vaimude asukohaks. Vanasti hirmutati lapsi sellega. Öhtu pole lubatud läbi minna. Kui Igaküla lapsed käisid meie külas mängimas, siis hakkasid nad valges minema, et Mustamardi mäe alt ep julge iganes pimes läbi minna. Räägitakse, et seal olevat nähtud, kuidas emis põrsaid imetab, kuidas naine last imetab.

Hingedepuu

Muhu vanas surnuaias, mis asub Külase-Viira tee ääres, on põhjapoolses nurgas, otse maantee ääres väga vana kask. Vanaisa ütles, et seal kase all on hunnikas kõikide nende surnute hinged, kes sinna surnuaeda maetud on.

Umbaed

Umbaida me lapsed kartsime ka. Vanaisa jutustas, et ühel kuuvalgel ööl oli vanaema seal näind kahte musta luke.

„Tähemõrsja“ esiettekanne

Juu Jääb lõppkontserdil Muhu kirikus 4. juulil kl 14 tuleb esiettekannde Imre Sooääre poolt spetsiaalselt Annely Peebole ja ETV tütarlastekoorile loodud teos „Tähemõrsja“.

Mezzosopran Annely Peebo on lõpetanud Viini Muusikaakadeemia, esinenud maailma ooperilavadel, nagu Milano Teatro La Scala, Napoli Teatro San Carlo, Genova Teatro Carlo Felice, Soome Rahvusooperis jne. Ta on laulnud ooperirolle koos Placido Domingo, Stefania Bonfadelli, Renato Brusoni jt, töötanud mitmete kuulsate dirigentidega. Peebo räägib viit keelt. Koos Marko Matverega juhtis 2002. aasta Eurovisiooni lauluvõistlust Eestis.

Sooäär on „Tähemõrsja“ kirjutanud vanale Muhu rahvalaulu tekstile. Allpool Imre Sooääre vastused Muhulase küsimustele.

Kuidas Sa Tähemõrsja peale sattusid?

Tähemõrsja tekstidele sattusin täiesti juhuslikult hiljuti Eesti Rahva Muuseumi arhiivides ainst otsides. Need on üles kirjutatud rahvaluule kogujate poolt Muhus aastatel 1890 ja 1911. Tähemõrsja temaatika on ka otseselt meie rahvuseeposega seotud, aga see vana muhukeelne tekst tuli mulle täieliku üllatusena. Juba esimesel lugemisel kuulsin seda kõrvus suure koorikantaadina kumismas. See on väga liigutav lugu ühest Muhu neist Kadrist, kelle tütar saab taevatahele mehele. Viimati kirjutati Muhumaast klassikaline muusikateos juba aastakümneid tagasi Ernesaksa poolt Smuuli tekstidele. Tunnen selle tõttu suurt

vastutust ja koormat õlgadel.

Kas Sul tuli helikeel otsast peale luua või oli ERMis ka viisi-variant?

Tähemõrsja teemadel on ka enne muusikat loodud, näiteks kunagi ansambel Kollaazh, aga mitte selle Muhu rahvaluule teksti põhjal. On kasutatud Põhja-Eesti ainstikku. Muhu loos on väga suur sõnum - lugu õpetab välise hiilguse asemel püsiväärtusi nägema: olgu mõni kosilane hele kui päike, kuldne kui kuu, ometi on neist parem ja kindlam tasa hiilgav taevataht. Kes oleme meie, et arvustada, mis teised inimesed õnnelikuks teeb, kui keegi on endale kasvõi taevatahe kaasaks valinud?

Lõid selle kantaadi spetsiaalselt Annely Peebole. Miks just

Annely Peebo.

tema?

Annely on loomult ürgse eesti ema võrdkuju, kes oma jõulise mezzosoprani häälega väga hästi tähemõrsjaks sobib. Meie sõprus Annelyga sai alguse aastaid tagasi, kui laulsime koos segakooris Noorus. Kui ma nüüd selle idee talle välja pakkusin, siis oli ta kohe väga vaimustunud ja sooviks seda teost ka mujal maailmas esitada. Muhu kirikus tuleb kantaat Tähemõrsja esmaettekandele Juu Jääbi viimasel kontserdil. Annely esitab selle koos Aarne Saluveeri neidude koori ja kammeransambliga.

Vassili Auväärt

Murdevõistluse 2010 võitja

Mida silm näinud ja kõrv kuulnud (Meenutusi noorusmaalt)

Kunni Vasli narrimised

1. Sünnipäevapidu jähi pooleli

1946. voasta küinlakuu lõpus pidas Kõue Timmu oma kolmekümnenad sünnipäeva. Kutsutud olland vaid oma küla mehed ja olli koa mõni Timmu tuttav naaberküladest. Õlut olli Timmu tein suure laari. Kõva puskar olli ämbritega magadiskambri seinas ääres, tõstekulp ja teeloas kõrvas. Jookide kohta ütles Timmu, et sai neid ikka see jägu tehtud, et kaks päeva vabalt võtta oleks.

Päevaloojal hakkasid mehed koguma. Ivardi Timmul oli pill koa seltsis. Õlletoop hakkas ringi käima. Kes kangemat tahtis, läks rüüpas kambri kangemat. Varsti olli pidu täies hoos: pill mängis ja tantsi käis meestel omavahel, sest naisingi ju ep olnud.

Meie, nooremad, mina, Arusaadu Arti, Jaani-Andruse Artur, Jaani-õue Aadi tegime köökis lauanurga lagedaks ja hakkasime nuppu taguma. Suures toas aga käis pidu tõusujoones ja muusika saatel

edasi. Mis aeg see parajasti võis olla, ei mäleta, kui korraga käis tume mütsakas ja Kunni Vasli vali ädaldamine:

„Ai, ai, ai! Aidake mind istuma! Mo jalaluu läks vist pooleks!“

Läksime meiegi asja ligemalt kaema. Tõnise Ivan, esimese ilma-sõjaagene velsker, olli juba jala uurimisega ametis ja rahustas Vaslit:

„Põle see luu kedagist katki. Ehk nikastas natuke äe. Katsu koju saada. Kui paiste aab, eks siis omingu vuatab, mis soab,“ reakis Ivan.

„Ei ma omadel jalgadel soa paergust koju küll mitte“, katsus Vassel tõusta, aga vajus kohe jälle istuma.

Siis märkas sünnipäevalaps meitid ja kamandas mind ja Arturit:

„Poisid, te nooremad. Võtke kuuri alt unnakelk ja viige Vassel kenaste koju Iisa kätte!“

Nii me siis rebisime Timmu unnakelgu, kus Vassel peal oigamas, läbi täistuisanud külatänava Kunni õue. Ajasime Iisa unest üles. Ütlesime, et Vasliga juhtus pisike

viperus ja tõime ta kelguga koju. Iisa oli varsti välisuksel ja kamandas:

„Kobi aga nüüd tuppa ja magama. Kus mul ärra, laseb ennast teistel küüta.“

Ja meitele: „Pole tal äda midagi. See ta mood, kui uni akkab peale kippuma, tahetakse koju magama tulla. Siis oo ikke mõni luu-kont katki, et omadel jalgadel käia ei soa. Ega see esimene kord ole!“

Vahepeal olli Kõuel sünnipäevapidu ka raugenud. Enamus mehi koju läinud. Hakkasime meiegi minema, kaasa saanud Timmu kutse omingul tagasi tulla.

Kui järgmisel keskmõingul uuesti Kõuele jõudsime, olli pidu taas jumat võtmas. Ka Kunni Vassel oli kohal nagu viis kopikat, istus, õlletoop põlvel ja laulis:

„Läbi kena kasemetsa viis siis meie tee.

Tasakesi laulis õõbik laulu minule...“

Õõsel „pooleks kukutud“ jalg kõpsus viisile lustakalt kaasa.